

En mittbackshjälte berättar

Magnusson möter: Björn Hedenström

Strax söder om Gullmarsplan hittar vi 40-talsförorten Skärmarbrink. Mitt emellan genomfartslederna Nynäsvägen och Olaus Magnus väg ligger den lilla folkhemsidyllen med småaffärer, ett par rätt så törstiga krogar och en motorbutik där en gång Hasse Eskilsson köpte sin vespa.

Jag är på väg för att träffa den gamle mittbackshjälten Björn Hedenström som hunnit bli 44 år men som fortfarande är mycket vältränad. Han har sprungit Stockholmsmaran under tre timmar och åkt Vasaloppet på sex och efter intervjun ska han springa från Skärmarbrink till hemmet i Trollbäcken. Heden, som är naprapat driver tillsammans med ortopederna Hans Thörnqvist Hammarby Behandlingcenter och det är fortfarande rätt mycket Hammarby i Hedens liv även om det var femton år sedan han slutade sin karriär.

– Ja, jag är väl den spelare från 82-laget som går på de flesta matcherna, säger Heden, och så är jag med i sponsringspoolen Klacksparkens vänner. Det är klart jag har ett grönvitt hjärta, Hammarby var den enda klubb jag spelade i under min karriär.

Varnad i första matchen

Det började som elvaåring och fortsatte upp på juniornivå innan A-lagsdebuten kom 1976 på Malmö Stadion. Det gick bar två minuter innan Heden blev varnad.

– Jag tacklade ut Harry Jönsson på kolstyggen och hela Malmös griniga lag hoppade på mig. Bland annat hotade Krister Kristensson med att döda mig, berättar Heden med ett leende. Vi förlorade matchen med 1–0 sedan Thomas ”Trunken” Sjöberg gjort mål. Jag var förresten vänstermittfältare på den tiden och gjorde bland annat ett spelmål mot Derby på Råsunda i Svenska cupen.

Sedan blev det lite inhopp då och då mest på mittfältet. Mittback blev inte Heden förrän 1979, en roll som passade hans rejäla spelstil bättre än jagandet på kanten.

– Jag var en bra huvudspelare och var ganska tuff. Inte som Matte Werner som flög med dobbarna före men jag försökte sätta mig i respekt hos de forwards

Björn Hedenström

Försvare/mittfältare

Född: 540209 **Längd:** 188

Moderklubb: Hammarby IF

I A-truppen: 1976–84

Landskamper: –

Allsvenska matcher: 139 (inkl SM-slutspel), 10 mål

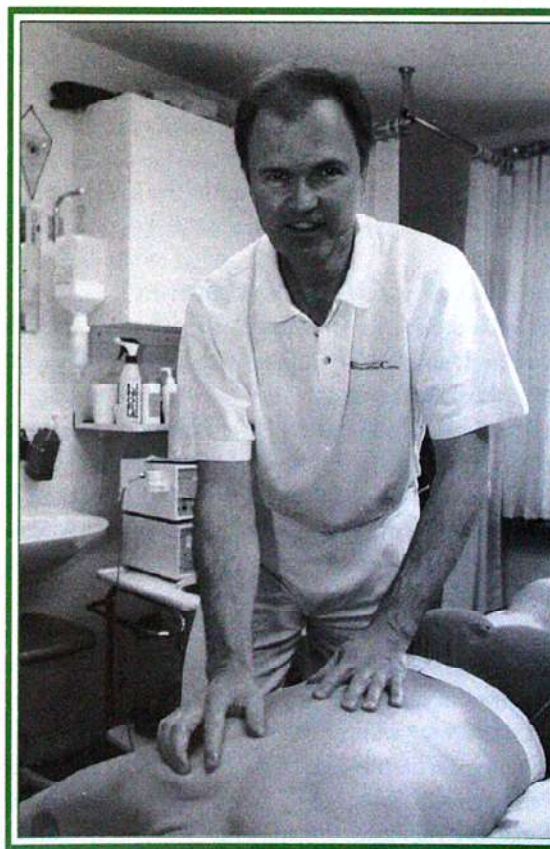

FOTO: HASSE IRICÉN

jag mötte. Det gick skapligt och jag blev ordinarie i laget.

Året efter fick Heden ansvaret att plocka ner Mjällbys inlånade engelsman Frank Worthington. Bajen vann med 4-0 på Strandvallen och Worthington kom ingenstans. När sedan Heden blev tillfrågad av lokalpressen vad han tyckte det bästa var med engelsmannen svarade han ”han hade ganska gott rakvatten” och så hade Blekinge Läns Tidning måndagens rubrik räddad.

– Worthington var inlånad från Leicester, minns Heden, han var väl inte så där jätteintresserad av att lira boll. Sann playboy som han var satt han mest på Hanöhus och putsade klackringarna och festade. När han åkte hem fick han frågan vilken klubb han tyckte var bäst i Sverige. Hanöhus Nigth Club svarade han.

Utvisad mot Djurgården

Heden hade som sagt en tuff spelstil och i derbyt mot Djurgården 1981 blev han utvisad.

– Det var Ingemar Johansson från Skövde som dömde. Han hade dömt oss matchen innan mot Halmstad och varit riktigt dålig. Expressen hade före Halmstadmatchen skrivit att Johansson borde vila upp sig i lägre serier, så när jag tackade honom för matchen sa jag att jag tyckte det låg rätt mycket i vad Expressen skrev. Det där kom han ihåg och visade ut mig i andra halvlek i derbyt efter en regelrätt tackling på Tommy Berggren. Nu vann vi i alla fall så ingen större skada var skedd. Några veckor senare blev Johansson avpollerad som domare av Svenska Fotbollförbundet, så jag fick nog rätt i alla fall.

Straffskytten

Och så var det där med straffarna, ruggigare straffskytte har Hammarby aldrig haft och kommer förmodligen aldrig heller att få.

– Jag sköt alltid straffarna stenhårt till vänster om målvakten, dom visste ungefär var bollen skulle komma men hann inte med. Mot AIK 1981 gjorde jag straffmål i båda derbyna och bollen satt precis på samma ställe bakom Berndt Ljung. Jag tränade rätt mycket på straffar och kände mig alltid säker när jag gick fram till straffpunkten. En spelare som inte är hundra procent säker ska inte vara straffskytte, fortsätter Heden, som sammanlagt gjorde tio mål i allsvenskan varav åtta var straffar.

Men vad hände sedan? Helt plötsligt var Mats Wahlberg straffskytte och Heden fick aldrig kliva fram till elveters markeringen igen.

– Jag drev tillsammans med min mor vårt företag i kortbranchen samtidigt som jag utbildade mig till naprapat. Under sommaren 1982 kände jag mig utarbetad och sliten och bad Bengt Persson att få stå över några matcher. Den första var mot Halmstad och vi fick två straffar som Mats Wahlberg slog in. Sedan ville inte BP ändra och det var bara för mig att acceptera.

1982

Då var vi inne på 1982, Hammarbyfotbollens hittills största år med SM-final mot Blåvitt, samba och en underbar fotboll.

– Ja, minns Heden, helt plötsligt föll alla bitar på plats, laget hade varit mycket lovande under några år men ganska ostrukturerat. Julle Gustafsson var en bra och rättvis tränare men knappast någon teoretiker. Det var däremot Bengt Persson som fick ordning på laget.

Hammarby började däremot inte bra, laget slogs i botten av tabellen efter våren och de hårt prövade fansen såg fram mot ännu en höst med nagelbitning och nedflyttningsångest. men så började någonting hända på sommaren.

– Plötsligt hade vi marginalerna på vår sida, fortsätter Heden, vi klarade oss i från skador och fick några segrar och självförtroende. Sedan rann det på, matchen mot Malmö på Söderstadion var nog den bästa Hammarby spelat. Vi vann med 2-0 och Malmö fick knappt låna bollen i första halvlek. Vi förlorade bara en match på hösten och kom tvåa efter blåvitt.

Sedan kom slutspelet och flytet fortsatte, fansen spelade samba på läktarna och bollen gick Hammarbys väg.

– Trots förlusten mot Elfsborg i Borås så visste vi att vi kunde vända inför vår fantastiska publik. Så vi gick bara ut och körde över dom på Söderstadion och så var vi helt plötsligt i SM-final. Vi vann på Ullevi och det skulle vi nog aldrig gjort. Uppmärksamheten blev enorm, det var säkert hundra journalister på träningen dagen efter och vi ställde upp på diverse jippon. Vi var inte vana vid framgångarna och borde låst in oss och tagit det lugnt.

Blåvitt vann som bekant finalen men 1982 skulle ändå gå till den grönvita fotbollshistorien. Sponsorer och spelare stod på kö men Hammarbys styrelse tyckte inte det behövdes något nytt blod inför säsongen 1983.

– Nej, det var Hammarbys största misstag någon-

Straffskytten Björn Hedenström.

sin, säger Heden och låter för första gången bitter, styrelsen tyckte vi var så bra att förstärkningar var överflödiga. Vi skulle ut i Europa och hade behövt en större och jämnare trupp.

Bajen i Europa

Året efter blev tyngre, utslagna i kvarten mot AIK och inte samma flyt som året innan. I Uefacupen började det däremot bra.

– Ja, vi slog ut Nentori Tirana men sedan var det stopp. Haka Valkeakoski blev för svåra i Helsingfors, vi åkte ut efter förlängning. Dom fick Juventus omgången efter och deras lycka var gjord. Så nära vi var att få framtiden tryggad. Det var givetvis ett fiasko att åka ut mot finnarna, vi hade bränt vårt bästa krut i Tipscupen där vi spelade med ordinarie lag. Vi vann förvisso alla matcher men den satsningen skedde på bekostnad av UEFA-cupen.

Hedens sista år i Bajen blev 1984, sedan la han av endast trettio år gammal, satsningen på företaget och utbildningen hade tagit ut sin rätt och Heden var mätt på fotboll.

– Jag lirade hela min seniorkarriär i allsvenskan, det måste vara rätt unikt. Att jag under hela min kar-

riär endast tillhörde Hammarby är också festligt. Jag var i och för sig nära att gå till Spåret 1975 men rev övergångspapperen i sista stund.

Practical jokes

Heden har självklart många minnen från karriären, både från planen och utanför.

– Det var mycket practical jokes på den tiden. Efter en träning snodde jag Micke Andersson kalsingar så han fick åka hem utan. Vi juletid tog jag fram dom ur garderoben och skickade dom i ett postpaket till Micke. Som avsändare skrev jag Hammarby supporterklubb och att paketet innehöll choklad. Jag skulle ha velat sett Mickes min när han öppnade det.

Efter karriären blev det mycket naprapatjobb. Både A-landslaget och U-landslagen har nyttjat Hedens tjänster, han var bland annat med vid OS i Barcelona 1992. Han satt också tre år i fotbollsstyrelsen (85–87) och är i dag med i fotbollens rekryteringsgrupp.

Här slutar min pratstund med mittbackshjälten Björn Hedenström. För hjälte måste man vara om man springer från Skärmarbrink till Trollbäcken en isande kall kväll i maj. Det är ju ändå 1,3 mil.

Magnusson